

Fra: [Odd Rune Malterud](#)
Til: [Statens strålevern](#)
Emne: Høringsuttalelse Revisjon av strålevernforskriften
Dato: 19. september 2016 12:35:33

Det Norske Maskinist Forbund (DNMF)
POSTBOX 2000 vika
0125 OSLO

Til

Helsedirektoratet v/ Statens Strålevern - nrpa@nrpa.no
kun sendt som epost

Høringsuttalelse Revisjon av strålevernforskriften

Vennligst motta våre kommentarer til revisjon av strålevernforskriften og strålevernloven, ref. Statens stråleverns dokumenter i saken på <http://www.nrpa.no/nyheter/93168/forslag-til-revidert-straalevernforskrift-ut-paa-hoering>

DNMF er ikke oppført som høringsinstans, men benytter oss av vår rett til likevel å sende inn våre kommentarer til høringsforslaget.

Innledningsvis stilles det spørsmål om forskriften har virkeområde på Norske skip?

Videre foreliggende det i høringsforslaget et skarpt skille mellom *ioniserende stråling* (som har nok energi til å ødelegge kjemiske bindinger og skape ioner, for eksempel stråling fra røntgenutstyr) og *ikke-ioniserende stråling*, det vil i praksis si elektromagnetiske felt (EMF) fra elektriske installasjoner, elektromotorer og radiosendere.

Ut fra dagens kunnskapsstatus er det forøvrig grunn til stor skepsis overfor dette gamle, skarpe skillet mellom disse to kategoriene med hensyn til deres biologiske virkninger:

Mens de to kategoriene skiller seg med hensyn til energinivå, er det nå godt dokumentert at begge kan produsere langtidsvirkninger av samme slag (f.eks. leukemi), blant annet gjennom akutte endringer i cellers produksjon av O₂- og NO-radikaler

(oksidanter). ^[1] Det foreliggende høringsforslaget holder likevel fast på dette gamle skillet.

Menneskeskapt ikke-ioniserende stråling er blitt en vesentlig og godt dokumentert miljøtrussel for mennesker, dyr, insekter, planter og annet liv. - Dette overordnede miljøperspektivet mangler i utkastet til ny forskrift.

Hensynet til ytre miljø, det vil si andre livsformer enn menneskets, er bare meget svakt nedfelt i forskriftsutkastet. Strålevernforskriften bør endres slik at både hensynet til menneskers og til andre livsformers helse og opprettholdelse er et tydelig og overordnet hensyn.

Det er uheldig at Strålevernforskriften binder seg opp i "ICNIRP Guidelines" uten samtidig å understreke behovet for å tilpasse grenseverdiene til kunnskapsgrunnlaget.

Den reviderte forskriften må gjøre tydelig at når den binder seg opp til ICNIRP

Guidelines, innebærer det at de grenseverdiene som er angitt i disse, kun er å regne som et utgangspunkt, og må fremheve behovet for at disse grenseverdiene kun er å anse som et faglig utgangspunkt for minimumsgrenser, og at det må gis mer restriktive grenser i overensstemmelse med dagens kunnskapsgrunnlag.

Norges referanseinstitusjoner for stråling - ICNIRP, WHO og EU - framhever behovet og ansvaret for å sette strengere lokale grenseverdier i takt med kunnskapsutviklingen, og til bruk av føre-var-prinsippet. Mange land benytter seg av dette, mens utkastet til ny forskrift unnlater å ta opp, åpne for, eller stimulere til å sette strengere lokale grenseverdier.

Gitt dagens kunnskapsstatus er det etter vår oppfatning direkte helseskadelig og miljøfiendtlig å gi inntrykk av at de foreliggende grenseverdiene er tilstrekkelig for å verne om folkehelsen og ytre miljø. Slik tenkning hindrer også utvikling av et relevant stråler regime, og virker legitimerende på status quo. Den bør derfor ikke lenger opprettholdes.

Utvikling av bedre, biologisk relevante grenseverdier må skje på grunnlag av uholdede og tverrfaglige vurderinger av kunnskapsstatus. Grenseverdiene må settes etter føre-var-prinsipper i de tilfeller der det ikke foreligger aksepterte "bevis".

Utkastet til ny forskrift har fjernet forsiktighetstenkning knyttet til ikke-ioniserende stråling - Dette er i strid med kunnskapsstatus, WHO's fareklassifisering, internasjonale faglige oppfordringer og EU-parlamentets ønsker om lavere grenseverdier for å følge opp gjeldende kunnskapsgrunnlag

Forskriften bør formuleres slik at den åpner for målemetoder og -kriterier som kan brukes til å skape biologisk relevante grenseverdier, og slik at myndighetene får en forskrift som kan brukes proaktivt og i overensstemmelse med Grl. § 112, i stedet for å forsvare den nåværende påstand at grenseverdiene gir tilstrekkelig helsevern - i klar motstrid med kunnskapsgrunnlaget.

Store og viktige miljøutfordringer forsvinner blant strålevernets tradisjonelle forvaltningsområder og dets tradisjonelle syn på ikke-ioniserende stråling.

Det er ikke akseptabelt at utkastet til ny forskrift helt unnlater å formulere bestemmelser som kan brukes til vern mot stadig bedre dokumenterte risiko for helse- og miljøskader på biologisk liv generelt og mennesker spesielt. Vi trenger i stedet en framoverlent forskrift som tar bærekraft på alvor, og som stimulerer til forskning og utvikling på tekniske og andre løsninger som gir mindre skadevirkninger.

Økologisk bærekraft, i betydningen opprettholdbarhet for livsformer, må være overordnet alle andre hensyn, også innen strålevernet. Dette er en absolutt nødvendighet.

Ny lov og forskrift bør omarbeides slik at forvaltningen likestiller helsevern med vern av ytre miljø med sikte på å unngå skader og reduksjon av artsmangfold og å bidra til miljømessig bærekraft. Lov og forskrift må på dette punkt overordnes annen regulering av ikke-ioniserende stråling fra ulike kilder, også innen forbrukerartikler (Produktansvarsloven).

Den administrative forankringen til lov og forskrift og til strålevernet bør avspeile at et slikt helhetlig syn på økologisk bærekraft legges til grunn, og bør etter vårt syn være i Klima- og Miljødepartementet, der også Produktansvarsloven er forankret. En slik forankring vil også være i tråd med at stadig flere kilder for ikke-ioniserende stråling nå

og i framtida er forbrukerartikler, og knyttet til utbredte tekniske systemer og leveranseplattformer for masseforbruk, og i nær og direkte kontakt med omgivelsene.

Den nye forskriften vil etter vår mening i praksis skyve ansvaret bort fra Strålevernet og over på bedrifter/rederi, kommuner, skoleledelse, foreldre, selgere av trådløst utstyr og forbrukerne. Det vil bety at ansvaret spres til instanser som umulig kan opprettholde relevant kompetanse for å vurdere helsefaren og treffe tiltak. Dette er ikke rett terapi i en tid med bratt vekst i eksponering i hverdagen fra trådløse nett, smarte målere, mobilbruk, flere master, hybrid-biler, batteridrift av skip m.m., og i rask vekst i en rekke eksponeringsrelaterte "sivilisasjonssykdommer".

Vi trenger et strålevern som bidrar til løsninger for alle i landet.

Vennlig Hilsen/Regards

Odd Rune Malterud

Fagsjef/Head of technical Department
DNMF/Norwegian Union of Marine Engineers
Mob. +47 913 21 563 mail: orm@dnmf.no
